

המקורבים

בס"ד גליון ו' פרשת תולדות ה'תשע"ט

גליון שבועי לחניכי הישיבות בני התורה המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

סודות חסידות ברסלב מתבארים על סדר שיר ידירות לדני צחק בריטער הי"ד

סוד החסידות

המשך פרק ב: אור רבינו – אור הגאולה!

ברוך השם אלוהי ישראל אשר לא השכיח לנו גואל,

והבדילנו מן תועי בדרכי א-ל, וקרננו לכלליות שבעת רועי ישראל!

בשבועות הקודמים נתבאר שאור הגאולה הוא הארת שער החמישים דקדושה, ולעומת זאת קודם הגאולה עוברים את הנסיון של שער החמישים של הסטרא אחרא, והכח לעבור את זה הוא ע"י שמאיר עלינו כבר אז הארה משער החמישים של הקדושה.

וכך מבוארים הדברים בספר כוכבי אור, שהאור של רביז"ל הוא אור הבינה [שהוא האור של שער החמישים כמובא], וכנגד זה היצר הרע שבזמנים אלו הוא התגברות של הבינה דקליפה, כי זה לעומת זה עשה אלקים, וז"ל (חכמה ובינה אות לו): 'והנה בכל המבאר עד הנה נראה לפי עניות דעתי לרמז במאמרו הקדוש שלאחר התורה 'אחוי לן מנא' בלקוטי מוהר"ן סימן כ"ה, שצריכין לכנות להיצר הרע שם אחר, שלא לקרותו עוד בשם יצר הרע רק בשם לח המדמה עין שם על פי מה שאמרו חכמינו ז"ל שבעה שמות יש לו ליצר הרע כו' וידוע ליודעי חן שהם כנגד השבע מדות דסטרא אחרא, כי זה לעמת זה עשה אלקים כנגד שבע מדות הנמצאים בהקדשה כמובן כל זה בספרי אמת והנה עד הנה לא היה בעולם כי אם הארת השבע מדות האלה שהשיגו אותם השבעה רועים להמשיכם ולהאירם עלינו על כן לא היה כנגד זה כי אם שבעה פחות היצר הרע שהם בחינת שבעה שמות שיש לו אבל משבא אדמו"ר ז"ל לעולם, והתחיל להאיר ולהופיע עלינו המדה השמינית שהיא בינה עלאה, שהשיגה בתכלית השלמות שאין שלמות אחריו וכו', על כן זה לעמת זה גברה ועצמה מאד גם המדה השמינית של הסטרא אחרא שהיא בחינת מדמה, כי בינה דקדושה הוא בחינת מבין דבר מתוך דבר, וזה לעמת זה בינה דסטרא אחרא הוא בחינת מדמה דבר לדבר בשוא ונהבל [ועד"ז] הם דבריו בהקדמתו לביאור הליקוטים].

ויסוד דבריו הם על פי המבואר שם (בליקוטי מוהר"ן סימן כה אות ב) 'שכל עולם ועולם ובכל מדרגה ומדרגה, יש שם דמיונות אלו. והם הם הקלפות הקודמין לפרי, וסובבים את הקדושה, בבחינת (תהלים י"ב): 'סביב רשעים יתהלכו'. וכשאדם נעתק ממדרגה למדרגה, אז צריך לו לילך דרך אלו הדמיונות, כדי להגיע אל הקדושה. ותכף כשעולה למדרגה, אזי נתעוררין הקלפות שבמדרגה, ומסבבין אותו. וצריך להכניע אותם ולשבר אותם, ולטהר אותו המקום מקלפות'.

וממילא כך הוא גם כן קודם שעולים לדרגה הנוראה והנפלאה של הגאולה השלימה שהוא הארת שער החמישים דקדושה, מוכרחים לעבור את הקליפות הקודמים לפרי שהוא הקליפות של שער החמישים, כי לפי גודל האור, כך הוא גודל הקליפה המכסה את הפרי, אבל באמת לעומת זאת יש לנו כבר ההארה מאור שער החמישים בעצמו, שזה גופא נותן לנו את הכח להכניע את הקליפה של שער החמישים וכנ"ל.

ובאמת אם מתבוננים רואים שהיצר הרע של הדורות האלו שונה לגמרי מהיצר הרע של הדורות הקודמים, כי בדורות הקודמים היה יצר הרע מציאותי כביכול, היינו שהיה עניות וקושי ושמדות וייסורים וכו', כל זה הוא בחינת שבעה שמות של היצר הרע שהוא כמה וכמה דרכים של היצר הרע, אבל הלב בפנים היה קדוש וכל יהודי היה בוער להשליט במסירות נפש כידוע, אבל בזמננו שהוא קודם הגאולה, עיקר היצר הרע הוא בדמיונות, הן ברוח שטות שמתגבר בעיקר באופנים של דמיון, והן, ובעיקר, החלישות הדעת שבלב, שכל זה הוא בחי' הבינה דקליפה שהוא השער החמישים של הקליפה, שמצד אחד הוא מתגבר בבחי' אין סוף, ומצד שני הכל הוא דמיון ומשהו שלא קיים כלל במציאות, כי זהו עניינו של שער החמישים דקליפה, ועיקר הכנעתו הוא בכח שער החמישים דקדושה שמגלה את הבינה דקדושה, מהו יהודי וכמה הוא פועל בכל התעוררות קטנה.

מתחדשים ||| חדשות המקורבים

מראה כהן

ספר 'איש חסידיך' – ספר תולדות הגה"ח רבי לוי יצחק בנדר זצ"ל - מעביר המסורה של חסידי ברסלב בדור האחרון - על הסטנדר של מרן שר התורה הגר"ח קניבסקי שליט"א

שיעור חדש

נפתח שיעור חדש שימסר ע"י המשפיע הרה"ח רבי אשר זעליג מרגליות שליט"א.

השיעור ימסר בבית המדרש חניכי הישיבות "נצח ישראל", רח' מסילת יוסף 34 קרת ספר. מידי שבועיים ביום שלישי בשעה 10 בערב.

ציבור המקורבים – מוזמן לבוא ולהתחזק!

השיעורים הקבועים!!

יום	חודש כסלו	הדף היומי מסכת מנחות	מסנה ברוה עמוד יומי דרשו	ליקוטי מוהר"ן ח"א	ליקוטי הלכות ח"ה	העמוד היומי בזוה"ק זוהר חדש
ז	ב	צב	חזרה	קא	קצ	כז:
א	ג	צג	שלו, ד-ט	קא:	קצא	כח:
ב	ד	צד	שלו, י-יב	קב:	קצב	כח:
ג	ה	צה	שלו, יג-יד	קב:	קצג	כט:
ד	ו	צו	שלו, טו-כא	קג:	קצד	כט:
ה	ז	צז	שלו, כב-כד	קג:	קצה	ל:
ו	ח	צח	חזרה	קד:	קצו	ל:

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה א.

שלשה אבות – שלשה יסודות

הניצוצות שבו, ולכן ביקש ממנו להביא לו ציד, כדי שעל ידי אכילתו יברר הניצוצות הקדושות שבו.

פנימיות העניין – קדושת לוי וליקוטי הלכות

בקדושת לוי, וכן בליקוטי הלכות – מוסיפים ומבארים פנימיות העניין, ועל פי דבריהם מבואר, שבפרשה זאת מגלה התורה מהותם של שלשת האבות, שהם היסודות של עם ישראל, שעליהם נאמר 'והחוט המשולש לא במהרה יינתק'.

כלומר, האבות הקדושים היו צריכים לגלות ולבנות את כח הקדושה בעולם – מתוך בחירה עצמית ויגיעה גדולה. וכל אחד עשה זאת בדרך אחרת – עד שעל ידי שלשתם יחד נגמר בניין הקדושה שבנוי משלשה קצוות וכמו שיתבאר, ומכאן ואילך – אחר שכבר יש את יסוד הקדושה בעולם – כל ההמשך הוא תולדה טבעית לזה.

ובזה מתבאר הפסוק 'ואלה תולדות יצחק בן אברהם' – היינו שאין זה בדרך ממילא, אלא היה צריך להתייגע על זה להיות 'בן אברהם', וממשיך הכתוב ואומר 'אברהם הוליד את יצחק', היינו שמחמת שכל אחד הלך בדרך חדשה; אברהם בדרך אחת, ויצחק בדרך אחרת – על כן משיניהם יחד נולד יעקב שהוא הדרך השלישית, ומכאן ואילך כולם הם תולדות טבעיים של שלשת האבות הללו.

* * *

וביאר העניין הוא כך:

אברהם אבינו עבד את השם יתברך במדת האהבה והחסד [כמו שנאמר 'אברהם אהובי'], ויצחק עבד את השם יתברך במדת היראה והגבורה [כמו שנאמר 'פחד יצחק'], ויעקב עבד את השם יתברך בדרך הממוצע שכולל אהבה ויראה – והוא מדת ה'תפארת' שממזגת בתוכה חסדים וגבורות כאחד.

והנה כל אחד מהשניים [אהבה לבד או יראה לבד] – אין לו קיום, כי עבודת ה' מאהבה פירושו מתוך רצון וחשק. אמנם לא תמיד יש חשק ורצון, וגם יש רצונות לדברים אחרים. וכן להיפך – עבודת ה' מיראה פירושו מחמת שמוכרח לעשות, שהרי השם יתברך נמצא כאן ומצווה אותו לעשת כך. אמנם אם אין בזה חיבור ורצון וחשק, אזי נעשה שני קלקולים: א. מחמת גודל היראה, נופל האדם לחומרות ודקדוקים ולעולם אינו מרגיש שיצא ידי חובתו. ב. מטעם זה בעצמו, הוא נשבר ומתייאש ונופל לגמרי מעבודת ה'.

ולכן, גם אברהם וגם יצחק – נולד מהם פסולת, שהם ישמעאל ועשיו. ישמעאל הוא הפסולת של האהבה, ולכן הוא מרמז על התגברות התאוות וההפקרות. ועשיו הוא הפסולת של היראה, ולכן הוא מרמז על עזות פנים ותוקף הדין, והתנצאה של זה היה שבתחילה היה לו חומרות ודקדוקים ושאל כיצד מעשרים את התבן ואת המלח, ולבסוף פרק עול לגמרי [ולא חזר בתשובה כמו ישמעאל].

ואמנם בוודאי אברהם אבינו בעצמו ויצחק אבינו בעצמו – היו צריכים ללכת בדרך זו, כי זה היה תפקידם – לגלות כל אחד, אחד מיסודות הקדושה. ובוודאי הם זכו לעבודה שלמה בלי רבב, כי אברהם היה דבוק כל כך באהבת ה', שלא היה שום רצון ואהבה אחרת אלא אליו יתברך [ולכן היה לו אהבה מאות פרקים של עבודה זרה, כי כל דבר שלא היה לגמרי בדבקות עם השל"ת היה נחשב אצלו עבודה זרה], וכן יצחק היה לו יראה גדולה כואת שבמני לידי ביטול, ושוב אין מקום לחומרות ולייאוש.

אך 'תולדה' לא יכול להיות מזה, כי ה'תולדה' של אהבה לבד או יראה לבד – יכול להיות ח"ו ישמעאל ועשיו. ורק על ידי החיבור ביניהם שהוא יעקב, יכול להיות תולדה והמשך. כלומר, כשיש מצד אחד אהבה, דהיינו חשק ורצון וחיבור פנימי, ומצד שני יראה, שיועד את אשר לפניו ומוכרח לקיים רצון ה' – נעשה השלימות בלי שום פסולת וקלקול. דהיינו בלי הפקרות ובלתי חומרות יתירות ושברון לב.

ודבר זה נעשה בעקדת יצחק, שאז נעשה חיבור בין אברהם ויצחק. כי אברהם שהוא מדת האהבה והחסד – הוצרך לעשות מעשה של גבורה ודין, ולבטל עצמו לצינור השם יתברך בלי חיבור והבנה. ויצחק שהוא מדת הגבורה – הוצרך למסור נפשו שהוא תנועה של אהבה, כי מסירות נפש מגיע מ'שלוהובין דרחימותא' [זוה"ק] לפניו משורת הדין מחמת גודל האהבה. ובזה נעשה חיבור ביניהם שכל אחד קיבל המידה של השני, ואז נתחדש בהם כח ההולדה, שמזה נולד יעקב.

* * *

והנה בין אברהם ובין יצחק – נמשכו יותר לאהוב את הבן הדומה להם. ולכן אברהם התפלל על ישמעאל – שהיה מדתו מדת האהבה כמותו, ויצחק אהב את עשיו – שהיה מדתו מדת הגבורה כמותו. ובוודאי ידע אברהם שהעיקר הוא יצחק, ויצחק ידע שהעיקר הוא יעקב, אלא שסבר שעשיו יסייע ליעקב [וכן אברהם סבר שישמעאל יסייע ליצחק, כמו שהיה לבסוף].

ולכן אהב יצחק את עשיו – מחמת שרצה שיעקב יוכל להשתמש גם הוא במדת הגבורה והעזות כפי הנצרך לעבודת ה', וגם רצה שעשיו יעשה בשבילו העבודות החיצוניות להביא לו פרנסה כדי שיוכל לעסוק בתורה כמו יששכר וזבולון, ולכן רצה ליתן לו הברכות. אמנם רבקה ידעה את האמת שעשיו אינו משמש את יעקב אלא כפי שנתגלה לה בנבואה שהם שני הפכים ולוחמים זה בזה, ולכן אהבה רק את יעקב, ורצתה שהוא יקבל הברכות. ואז באמת נעשה הברור הגמור, וידע יצחק שעשיו הוא הקליפה וגמור אומר לברך את יעקב בלב שלם.

לאחר שספרה התורה באריכות עניין אברהם אבינו, בפרשיות לך לך, וירא, וחיי שרה. מתחילה התורה לספר בעניין יצחק אבינו, וזו הפרשה היחידה שעוסקת ביצחק אבינו, כי פרשת ויצא ופרשת וישלח עוסקות ביעקב אבינו, ואף בפרשה זו – תולדות – יש הרבה עסק עם יעקב אבינו, ורק חלק מהפרשה עוסקת ביצחק.

אם כן בפרשה זו יש לחפש ולמצוא מהות עניינו של יצחק אבינו. וכפי שנראה בעז"ה – בפרשה זו מתבאר עניינם ומהותם של שלשת האבות, שהם שלשת יסודות היהדות [ולכן רק שלשתם נקראים 'אבות' (כמו שאמרו חז"ל בברכות טז, ב), כי הם האבות של היהדות].

* * *

הפסוק הראשון כולו פלא, שמתחילה התורה לספר 'ואלה תולדות יצחק', ותחת להמשיך ולפרט מי הם תולדותיו, מספרת על לידתו של יצחק בעצמו ואומר 'בן אברהם', וחוזר שוב ומדגיש 'אברהם הוליד את יצחק' (ועמדו בזה כל המפרשים). וגם צריך ביאור הלשון 'הוליד' את יצחק, ולא 'ילד'.

כמו כן צריך להבין ההדגשה 'ויהי יצחק בן ארבעים שנה' [שלא נאמר באף אחד בתורה באיזה גיל נשא אשתו, מלבד יצחק ועשיו]. וגם ההדגשה 'בת בתואל הארמי' [אחות לבן], ומדוע נכפל שוב לאחר שנוכר באריכות בפרשה הקודמת [ולא רק כאן, אלא גם בסיום הפרשה חוזר הפסוק שוב ושוב לספר שבתואל הוא אביה ולבן הוא אחיה].

הפרשה ממשיכה לספר את מעשה הפלא של סדר השתלשלות לידת יעקב ועשיו, ומספרת שרבקה הייתה עקרה, וגודל צער העיבור שהיה לה, והנבואה שנאמרה לה אודות מהות שני הבנים שבקרבה, וכן סדר לידתם שעשיו הקדים לצאת ויעקב אחז בעקבו. שכל זה אינו כלל כסדר העולם, וכולו אומר דרשני.

ועיקר הפלא הוא הפסוק "ויהאב יצחק את עשיו כי ציד בפיו, ורבקה אהבת את יעקב", שהוא פלא והפלא. וכי לא ידע יצחק מהותו של יצחק, ומדוע לא אהב לפחות את שניהם בשווה.

ביאור הפשט – רש"י ורמב"ן

והנה רש"י הלך בדרך הפשט, שאכן באה התורה לספר תולדותיו של יצחק, אלא שהיה צריך להדגיש שיצחק הוא בנו של אברהם, מחמת ליצני הדור שהיו אומרים מאבימלך נתעברה שרה. והרמב"ן מבאר שמחמת שבסיום הפרשה הקודם סירפה התורה על תולדות ישמעאל, אם היה ממשיכה ומספרת על תולדותיו של יצחק, היה נראה כאילו הם שווים, ולכן כשחזרה לספר על יצחק, התחילה לספר מתחילת ההשתלשלות – אברהם הוליד את יצחק, ורק הוא נחשב לזרעו, וממנו ממשיך השושלת האמיתית.

וכן המשך הפרשה מתבאר בדבריהם בדרך הפשט [הטעם שמספר על גילו של יצחק, כדי לבאר סדר הדברים והטעם שהמתין כל כך (כמו שביאר רש"י)]. וכן צער העיבור היה מחמת שהיו תאומים, ומחמת גודל הצער לא רצתה את העיבור (רש"י) או לא רצתה לחיות (רמב"ן), והלכה לשאול את שם ועבר (רש"י) או שהלכה להתפלל (רמב"ן), ונאמר לה בנבואה עניינם של יעקב ועשיו. כמו כן גם סדר הקדימה שנולד עשיו תחילה, נתבאר בדברי רש"י בדרך הפשט, וכן עניין המכירתו.

ולדבריהם הטעם שאהב יצחק לעשיו הוא כפשוטו מחמת שהיה מביא לו ציד. ובאמת לא ידע רעותו, מחמת שרימה אותו על ידי שאלותיו כיצד מעשרין את התבן ואת המלח. ובאמת הוא תמוה מאד, שהרי בהמשך הפרשה נראה בפירוש שידע מי זה עשיו: א. נשא נשות כנען, והיו מורת רוח ליצחק עד שנתעוור. ב. הוצרך להזהירו שיביא לו שחוטה ולא טריפה ולא מן הגזל. ג. אמר 'הקול קול יעקב', כי ידע שעשיו אינו מדבר בלשון רכה, וגם אינו מזכיר שם שמים (והרמב"ן ביאר עניין זה בדרך הפשט, שמחמת היותו מצוי בשדה, נזהר שלא להזכיר שם שמים במקומות שאינם ראויים).

הרחבת העניין – אור החיים וקדושת לוי

בדברי האור החיים' הקדוש [וכן בספר הקדוש 'קדושת לוי'] מרחיב יותר, ומבאר שיצחק נולד עם נשמה מסטרא דנוקבא ולא היה ראוי להוליד, ובעת העקדה נסתלקה נשמתו וקיבל נשמה חדשה מסטרא דדכורא, ואז קיבל כח ההולדה ואז נולד זיווגו (וכמבואר כל זה בזוה"ק).

ואם כן, כשכא הכתוב לספר תולדותיו של יצחק, מוכרח לחזור ולהודיע מניין היה לו בכלל כח ההולדה, ולכן חוזר ואומר 'אברהם הוליד את יצחק', דהיינו שאברהם הכניס בו כח להוליד על ידי שעקד אותו. ולכן גם ממשיך ומספר 'ויהי יצחק בן ארבעים שנה', כי רק אז היה לו כח להוליד ולא קודם לכן.

ובעניין העיבור הוא מבאר, שמחמת גודל הדוחק שהיה במעייה, היה נראה לה שהעיבור הזה אין לו קיום, ולכן הצטערה על כך שלחינם היא סובלת צער העיבור, ונתגלה לה שבאמת יש לזה קיום, אלא שמחמת שיש לה תאומים המנוגדים זה לזה נעשה אצלה דבר משונה כזה. ובקדושת לוי מבאר שנשים צדקניות אין להם צער העיבור (וכמבואר בדברי האריז"ל), ולכן היה לה צער מזה שחשבה אולי אינה צדקנית, ונתגלה לה שהוא מחמת העובר שבמעייה ולא מחמתה.

ובעניין עשיו מבאר האור החיים, שיצחק ידע שעשיו הוא רשע, אלא שרצה להחזירו בתשובה, ולכן אהבו וקרבו מאד וגם רצה לתת לו את הברכות – כדי שעל ידי זה יתעורר לחזור בתשובה. ובקדושת לוי מבאר יותר בעומק, שרצה יצחק להעלות

התורה הנלמדת: ליקוטי מוהר"ן, חלק א' תורה א'

עבודת היום || פנינים על סדר סדר היום והתפילה

קדושת הברית

ובאמת זהו עיקר הכח לעמוד בכל הנסיונות, ובפרט בנסיונות המתעוררים בענייני קדושה שעל זה נאמר יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ומבקש להמיתו ואלמלא הקב"ה עוזרו אינו יכול לו, כי היצר הרע רוצה לעשות את האדם משוגע ממש, כי אין אדם עובר עבירה אלא כנכסה בו רוח שטות, "רוח שטות" ממש, אבל עיקר הנסיון הוא ע"י התגברות בחי' החיצונית של כל דבר, אבל כשאדם מסתכל בפנימיות של כל דבר, אזי בנקל לו יותר לעמוד בנסיון כי יודע שיש בעניין זה שכל פנימיות נפלא, ובאמת גם עצם הנסיון נובע מהסתכלות בחיצונית אבל כשמסתכל על כל דבר בפנימיות, גם בעניין זה יכול יותר להסתכל על כל דבר באופן פנימי ועמוק יותר וממילא ינצל מהיצר הרע.

וכמו כן יש לאדם להתבונן בחן וחשיבות האמיתית של כל נקודה של כבישת היצר, כי בכל חוט השערה שמנתק עצמו בגשמיות בזה העולם, הוא רץ אלפים פרסאות בעולמות העליונים [וכמובא בשיחות שבסוף סיפורי מעשיות], כי אין לשער ואין לתאר מעלת ההתגברות על היצר הרע, ובפרט בזמננו, וכל העולמות רועשים וगועשים מגדולת איש הישראלי שזכה להתגבר על יצרו אפילו כחוט השערה, אלא שהחן והחשיבות האמיתית של ישראל נפל, וע"כ קשה לאדם לראות ולהבין שזה הצלחה עצומה ונוראה, אבל ככל שיתבונן בענין זה באמת, יהיה לו נקל יותר להתגבר על יצרו.

* * *

על הפרשה || פנינים על פרשת השבוע

יעקב ועשיו הוא ההסתכלות בשכל של כל דבר או בחיצונית של כל דבר

הנה עניין יעקב ועשיו מבואר בהדיא בתורה זו, שעיקר החילוק בין יעקב ועשיו הוא בעניין זה, שיעקב היה מסתכל בשכל של כל דבר וע"ז נתקרב להש"ת, ועשיו היה מסתכל רק בחיצונית וע"ז נפל למה שנפל.

וכלשון רביז"ל 'כי איש הישראלי צריך תמיד להסתכל בהשכל, של כל דבר, ולקשר עצמו אל החכמה והשכל שיש בכל דבר, כדי שיאיר לו השכל, שיש בכל דבר, להתקרב להשם ותברך על ידי אותו הדבר. כי השכל הוא אור גדול ומאיר לו בכל דרכיו, כמו שכתוב (קהלת ח) 'חכמת אדם תאיר פניו', וזה בחינת יעקב. כי יעקב זכה לבכורה שהוא ראשית, שהוא בחינת חכמה. (תקונים תקון י"ד, זהר משפטים קכ"א:), כמו שכתוב (תהלים ק"א) 'ראשית חכמה'. וזה בחינת (גראשית כ"ז): "ועקבני זה פעמים". ותרגום אונקלוס וחקמני, וזה בחינת שמש. כי השכל הוא מאיר לו בכל דרכיו כמו השמש'

ולעומת זאת מי שאינו מקשר עצמו אל השכל והחכמה והחיות, שיש בכל דבר, זה בחינת עשו שבזה את הבכורה, כמו שכתוב (גראשית כ"ה): "ויבז עשו את הבכורה"; ודינו השכל כפ"ל, בחינת (משלי י"ח): "לא יחפץ כסיל בתבונה כי אם בהתגלות לבו".

אדם ובהמה בצד הקדושה ובצד שבהיפוך

ובדברי מוהר"ת (הל' פיקדון הלכה ד אות ד) מתבאר העניין באריכות וכלל העניין בקיצור שיעקב ועשיו הם שני הפכים, כי יעקב מתנהג בקדושה כמו אדם ונזהר מאוד מכל דבר ששייך לבחי' בהמה, רק כשמגיע לשכל הוא עושה עצמו בבחי' בהמה, כמי שאינו יודע כלום, ויודע שבאמת הדעת רחוק ממנו מאוד, וממילא אינו יכול להבין הכל, ועל כן אף שאינו רואה בעיניו את השכל דקדושה שיש בכל דבר, מ"מ הוא מבטל שכלו ומאמין בזה באמונה שלימה שבוודאי יש שכל ופנימיות בכל דבר [שזה בחי' הני] וע"ז זוכה לבסוף להארת השכל עצמו שמאיר לו בכל דרכיו.

אבל עשיו הוא בהיפך ממש שבמעשים הוא מתנהג כבהמה ממש והוא מלא בכל התאוות וכו', ואילו כשמגיע לשכל הוא חושב שהוא צריך להבין הכל, וכיון שאינו מבין מיד את השכל והפנימיות שבכל דבר, ממילא הוא מזלזל ואומר שבוודאי אין בזה כלום וע"ז הוא רחוק כל כך מהשכל דקדושה כי אינו חפץ בתבונה כי אם בהתגלות ליבו.

ובאמת הא בהא תליא, כי כפי מה שמקדש האדם את עצמו, כך זוכה שיאיר לו האמונה, וע"ז זוכה להאמין ולידע שבוודאי יש שכל ופנימיות בכל דבר, אבל

כשאין האדם מקדש את עצמו אזי נכנס בו הרוח שטות וע"ז אינו יכול לזכות לדעת האמיתית.

וכן להיפך שכפי מה שמשתדל להאמין שיש שכל ופנימיות בכל דבר, ע"ז אינו נמשך אחר החיצונית של כל דבר, וע"ז בנקל לו לעמוד בנסיון, כי יודע שיש בזה דבר פנימי יותר, משא"כ כשאינו חפץ בתבונה וכל ההסתכלות שלו היא חיצונית ממילא בנקל יפול בכל נסיון.

מה שעשיו נקרא אדום

וע"כ פ' מתבאר שזהו מהותם של יעקב ועשיו, ובזה מתבאר היטב מה שנקרא עשיו אדום על שם שאמר האדום האדום הזה, כי א"ז סתם מקרה בעלמא, אלא זהו עצם מהותו ועניינו מה שהוא מסתכל בחיצונית של כל דבר, וממילא אפילו על מאכל הוא מסתכל על הצבע החיצוני שלו בלבד.

ביזוי הבכורה

וזה עצמו הביאו למה שביזה את הבכורה [כמובן מלשון רבינו בתורה] וכמו שאמר 'הנה אנכי הולך למות ולמה זה לי בכורה', כי הסתכל רק על חיי העולם הזה, ובזה לא ראה תועלת בבכורה, ועל כן נזיד עדשים היה שוה לו יותר, אבל יעקב ידע את מעלת הבכורה באמת שהוא בחי' השגת החכמה והשכל, וע"כ היה העבודה בבית המקדש בבכורות, כי בבית המקדש הוא עיקר הארת הדעת והחכמה, ומי שזוכה לזה יותר, יכול לזכות לעבודה יותר [ועל כן העבודה בכהנים שהם בחי' דעת כמוש"כ כי שפתי כהן ישמרו דעת, וזה גם העניין במה שהעבודה בבכורות].

ויעקבני זה פעמים

וזה מה שאמר עשיו ויעקבני זה פעמים ותרם אונקלוס וחקמני [שזה מביא רביז"ל על עניין זה שיעקב אבינו מסתכל תמיד בשכל של כל דבר], כי עשיו חשב לשכל הפחות את העולם הזה יש לו, אבל עכשיו רואה שיעקב בחכמתו האמיתית שהאמין בשכל של כל דבר זכה לבכורה, וממילא גם לברכה, כי באמת גם שורש הברכה הוא הארת השכל, ומזה משלשל גם הברכה הגשמית [וכמובן בליקו"מ סי' כד] ולכן יעקב ע"י שזכה להסתכל בשכל ובפנימיות, זכה גם לברכה בעולם הזה, וכמובן גם לשורש הברכה בעולם הבא, אבל עשיו שרצה רק את חיצונית הברכה, נשאר לבסוף קרח מכאן ומכאן, כי יעקב לקח ממנו הכל דייקא ע"י חכמתו, היינו מה שהסתכל בשכל של כל דבר [וכמובן מלשון רבינו הנ"ל].

עלי קללת בני

וכל עניין זה שהברכות יגיעו ליעקב היה ע"י רבקה שהיא בחי' המלכות [כידוע], ולכן דאגה מאוד שח"ו לא ילך הברכה [הוא בחי' הבכורה והחכמה] אל הסטרא אחרא, מלכות דקליפה, ועל כן השתדלה בעניין זה מאוד [על פי הנובאה], ואולי יש לפרש שזה גופא הכוונה "עלי קללת בני", היינו שאם לא תתברך [וממילא תתקלל כי אם עשו היה מתברך הרי היה יעקב עבד אליו], "על"י הוא, היינו הקלוקל יבוא אלי שאני בבחי' המלכות, ולכן דאגה מאוד שהברכה יבוא למקום הנכון.

הברכה ליעקב באה דייקא ע"י בגדי עשיו

וגם כל מה שיצחק סבר לברך את עשיו הוא מחמת שסבר שהוא עוסק בהסתכלות בשכל ובפנימיות, וכמו ששאלו היאך מעשרין את המלח, זה בחי' העלאת כל הדברים הגשמיים אל הקדושה, אבל רבקה ידעה האמת שהכל הוא בחיצונית ורמאות, וע"כ דאגה והשתדלה שיעקב יקבל את הברכות, וזה היה ע"י מה שנתנה לו את בגדי עשיו, כי מינייה וביה אבא ליזיל ביה נגרא' [סנהדרין לט ע"ב] היינו שעיקר הכנעת הסט"א הוא ע"י כוחה עצמו, וע"כ כיון שכל כח הסטרא אחרא הוא ההסתכלות בחיצונית של כל דבר, ע"כ המלחמה עמה היה דייקא ע"י עניין זה שיעקב אבינו נתלבש כביכול ב"חיצונית" ודייקא ע"ז המשיך את הברכה האמיתית שהוא הפנימיות.

קצתי בחיי מפני בנות חת

ועפ"ז יתבאר סיום הפרשה מה שלקח עשיו מבנות חת, כי יעקב הוא בחינת הח' דקדושה ויעשו הוא זה לעומת זה מבחי' הח"ת של חטא שמשם שורש בני חת כמבואר, וע"כ לקח לו עשו מבנות חת. וזהו שאמרה רבקה קצתי בחיי מפני בנות חת אם לוקח יעקב אשה מבנות חת וכו' למה לי חיים' [לשון נחת השולחן סי' רמא], היינו כי כל עניינו הוא החיות הדמיונית והחיצונית שזה הקליפה של בנות חת, וע"כ אמרה רבקה למה לי "חיים", כי החיות ימשך ע"ז לסט"א, ורבקה שהיא המלכות דקדושה לא יהיה לה חיות מהחית דקדושה.

ליקוטי מוהר"ן - זה מדבר אלי!! זה לא סלוגן זה דרך זויים!!

ימי ילדותו ונערותו (המשך)

כאשר נעשה בר מצוה קראו דודו הרה"ק רבי אפרים מסדילקוב זצ"ל ואמר לו דברי מוסר, וסמוך לזמן זה נכנס לחופה עם מרת סאסיע בתו של הרב אפרים מהכפר אוסיאטין שעל יד מעדוועדיקא, ומיד בשעת יציאתו מן החופה היה מתלהב ומתגעגע מאד לעבודת ה', והתחבר אז עם רבי שמעון ברבי בער שמאותו יום ואילך היה דבוק בו עד סוף ימי חייו והיה משמשו בנאמנות, וסיפר רבי שמעון שמיד לאחר שכיסה מוהר"ן את פני הכלה הלך וקרא לכמה מבני הנעורים ושוחח אתם על מצבם בעבודת ה' וביניהם היה רבי שמעון, ויצא עם רבי שמעון נפל אלא השדה ודבר עמו דברי השתוקקות והתחזקות נפלאים על כך שאין תכלית בעולם הזה אלא לפרוש מכל התאוות ולעבוד את ה' יתברך. ומאז נכנס רבי נחמן לעבודת ה' בכל כחותיו.¹

מזמן נישואיו מגיל שלוש עשרה עד שמונה עשרה התגורר בכפר אוסיאטין שבו דר חמיו, והתעלה רבות בעסק התורה והתפילה ובכל חלקי עבודת ה', ועסק הרבה מאד בלימוד ש"ס ופוסקים ותנ"ך ועין יעקב וספרי הזוהר ותקוני זוהר וכל כתבי האריז"ל ועוד ספרים רבים, וכן בספרי מוסר שהיו מצויים לרוב בבית אביו, ואמר שלמד ספר ראשית חכמה פעמים אין מספר, ובקיא אותו בכל הספרים הללו היתה נפלאה, כי כל התורה כולה היתה לנגד עיניו ושגורה בפיו כשולחן הערוך ממש, כפי שראו תלמידיו בעיניהם, וכפי שניתן לראות במקצת בספריו הקדושים (ספר המידות וליקוטי מוהר"ן).² וסיפר שכבר בימי נעוריו למד שלוש פעמים את כל ארבעת חלקי השו"ע, פעם אחת כפשוטו, פעם שניה עם ידיעת שורש כל דין מהגמרא ומפרשיה, ופעם שלישית זכה לדעת בכל דין את הסוד שעליו מיוסד, וזה היה בימי נעוריו, ולאחר מכן חזר ולמד את ארבעת חלקי השו"ע עוד פעמים רבות.³

וכן בכל ימי חייו, 'דרכו היתה תמיד שהיה לומד הרבה הרבה כל ימיו עד הסוף, אפלו בעת החולאת הכבד שהיה לו בסוף ימיו. ואף על פי שהיה עליו טירחא דצבורא שהיה עוסק הרבה עמנו ועם כל אנשיו לקרבם לעבודת ה', וליתן לנו עצות בכל עסקינו וכו', וגם מוחו היה משוטט תמיד בהשגות גבוהות ונוראות תמיד וכו', אף על פי כן היה עוסק בלימוד התורה בפשיטות הרבה בכל יום ויום. ולא היה טרוד כלל, רק תמיד היה בישוב הדעת.⁴

אך עיקר עבודתו אשר על ידה זכה למה שזכה, היה רק ריבוי התפילות והתחינות והבקשות והרצויים והפיוסים שהיה רגיל מאד להתפלל ולהתחנן לפניו יתברך. והיה מרצה ומפייס אותו יתברך בכמה מיני תחינות ובקשות שיזכהו ברחמי לקרבו לעבודתו יתברך. ועיקר מה שהועיל לו היו התפילות שהתפלל בלשון אשכנז, שהיה רגיל מאד לייחד לו איזה מקום שמצא שאין שם בני אדם, והיה מפרש שיחתו לפני השם יתברך בלשון שמדברים בו, דהינו בלשון אשכנז. והיה מרצה ומפייס אותו יתברך ומבקש ומתחנן לפניו יתברך בכמה וכמה מיני טענות ואמתלאות שראוי לו יתברך שיקרבו לעבודתו, והיה רגיל בזה מאד מאד והיה מבלה ימים ושנים על זה.

גם היה מטמין עצמו על גבי בית אביו תחת הגג, שהיה שם כמו חדר במחיצה של קנים שמחזיקין שם תבן ומספוא, ושם היה מטמין עצמו והיה אומר תהילים והיה צועק בלחש להשם יתברך שיזכהו לקרבו אליו יתברך. וזהו העיקר מה שהועיל לו לזכות למה שזכה. כך שמענו מפיו הקדוש בפירושו.⁵

ובנוסף על כל עבודותיו בעמל ויגיעה עצומה בתורה ותפילה והתבודדות, עסק רבות בסיגופים, והיה מתענה הרבה מאד, וכמה פעמים התענה משבת לשבת, ופעמים היה מתענה במשך שבועיים ברציפות משבת לשבת, ואף על פי שהיה ילד שעשועיים וגדל בתפוקים, והיה עדין מאד, אף על פי כן לא חס על עצמו כלל, והתענה וסיגף את עצמו, והיתה שנה אחת שהתענה בה ח"י פעמים משבת לשבת, וכל זה היה בימי נעוריו ממש קודם היותו בן עשרים.⁶ וכאשר היה שובר את תעניתו בליל שבת לא ידע מזה איש, ולא הכין לעצמו מאכלים מיוחדים שבני אדם רגילים לאכול לאחר התענית, אלא אכל את המאכלים שאכלו שאר בני הבית.⁷

ומכל התעניות הרבות האלו לא ידע שום אדם בעולם, גם לא אביו ואמו, ורק אשתו לבדה היתה יודעת מזה, והשביע אותה שלא תגלה זאת לשום אדם.⁸ ומלבד התעניות עסק בעוד כל מיני סיגופים כגון גלגולי שלג וכיוצא בזה.⁹ וכל דרכו בנערותו היתה בהעלם גדול, ואפילו בפני חותנו היה מסתיר את עצמו ולא ידע כלל את מדרגתו.¹⁰

כמו כן עסק רבות בשבירת המידות, ואמר שבתחילה היה כעסן גדול מאד, ואחר כך התחיל לשובור מידה זו עד שזכה לשובור אותה לגמרי, אבל להגיע לתכלית שבירת מידה זו ולהפוך אותה מהקצה אל הקצה, היינו שלא יהיה אכפת לו כלל משום דבר ויהיה רק טוב לגמרי בלי שום צד קפידא כלל, לזה זכה רק בארץ ישראל, ומאז ואילך לא נשאר בו שום צד הקפדה שבעולם, עד שאפילו מי שהיה עושה לו את כל הרעות שבעולם לא היה בלבו שום צד שנאה וקפידא עליו אלא אדרבה היה אוהבו, כי נעשה כולו טוב ממש. וכן היה מפורסם לכל מכיריו בעוצם הפגלת מידת טובו, שהיה כולו טוב בלי שום צד קפידא וכעס כלל.¹¹

וגם בענין תאות אכילה היתה לו מלחמה גדולה, וסיפר שבתחילה היה נראה לו שלא יוכל להתגבר על תאוה זו, ואף על פי כן לאחר עמל ויגיעה מרובים זכה לשובור גם תאוה זו, עד שהיה ניכר לעין כל גודל פרישותו מתאוה זו, כי לא היה אוכל כמעט כלל, והמעט שהיה אוכל היה צריך להכריח את עצמו לאכול כדי שיהיה לו כח לחיות.¹²

אולם כל העבודות הקדושות הללו לא באו לו בקלות כלל, אלא כל דבר ודבר שרצה לעשות בעבודת השם היה קשה עליו מאד בכל מיני כבדות שבעולם. ובתחילה היה קשה עליו מאד לשבת יחידי בבית מיוחד כמה שעות רצופות לעסוק בעבודת ה', אך היה מכריח את עצמו לזה. וכל סדר עבודתו שקבע לעצמו לכל יום היה קשה עליו עד מאד עד שלא יכל לשאת את העול הגדול הזה, והעצה היחידה שעזרה לו היתה שראה לנגד עיניו בכל

יום רק את אותו יום בלבד, וכשגמר את העבודה של אותו יום קיבל עליו למחרת את עול העבודה של אותו יום, וכן בכל יום ויום.¹³

וכל לימודו בא לו ביגיעה גדולה, כי בתחילת לימודו היה לומד משניות ולא היה מבין את לימודו, והיה בוכה הרבה לפני השם יתברך שיאיר את עיניו, והיה בוכה ובוכה כל כך עד שזכה שיוכל להבין את לימוד המשניות, וכן אחר כך למד שאר ספרים ולא היה מבין אותם, והיה בוכה ובוכה גם כן הרבה מאד עד שזכה להביןם. וכן בלימוד הזוהר וכתבי האריז"ל היה בוכה גם כן הרבה עד שזכה להבין. ואמר שבתחילה כל ספר וספר שלמד לא היה מבין ולא היה יכול לעמוד על פשוטן של דברים. והיה לו יסורים גדולים מזה והיה לימודו ביגיעה גדולה, ואף על פי כן למד הרבה מאד. כי היה מחזק עצמו מאד, והכל זכה על ידי תפלתו ובכיותו.¹⁴

ומאחר שלקח על עצמו עבודה כבדה מאד, היו לו ירידות ועליות בעבודתו אין ספור פעמים (וכמוכך שגם ירידותיו היו לפי ערך מדרגתו), ולא תמיד הצליח לקיים כרצונו הטוב כל מה שלקח על עצמו, ודרכו היתה להתחזק תמיד ולהתחיל מהתחלה ולא להישבר משום ירידה שבעולם, וסיפר שלפעמים היו לו כמה התחלות חדשות ביום אחד, שגמר בדעתו להתחזק באיזה ענין ונפל מזה, ושוב התחזק ושוב נפל, ורק מכה החיזוק הגדול שהיה מחזק את עצמו תמיד ועל ידי ריבוי תפילה ותחנונים זכה למה שזכה.¹⁵

קו 'המקורבים' - חניכי הישיבות בני התורה המקורבים לאורו של רבינו"ק מוהר"ן מברסלב:
077-40-31-331
שיעורים עידכונים שירים ועוד שמעו ותחי נפשכם!!

אחי היקר!
עד מתי נחכה למשיח - - -
בשביל ללמוד זוהר ? ? ?
הגיע הזמן שנבין - - -
לימוד זוהר מביא את המשיח !!!
כותב הזוהר הקדוש (פרשת נשא, כנו):
"ומשום שפתיים יפא"ל לטעם מעץ החיים,
שהוא ספר הזהר הזה, יגאנו בו מהגלות גרמתיים!!"
רכוש לך עוד היום את ספרי הזוהר הקדוש עם הפירוש הנפלא 'מתוק מדבש'!
נציג אישי: 054-848-73-17

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי ההפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72 או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM
 * * *
 ניתן לתרום להזמין את הגליון עד לביתכם דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318 (בכל האופנים יש לציין: עבור עלון המקורבים, וכשהתרומה היא דרך הטל' יש להשאיר הודעה לאחר מכן בקו המקורבים ה"ל בשלוחה 72 על סך התרומה, ושהיא מיועדת לעלון זה) * * *
 נשמח לקבל כל חומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל ה"ל עד יום שני בערב **בצירוף שם מלא ומקום עיר** (אפשר שם וכתובת בדויים, ולציין זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות, בהצלחה!!)

⁶ שבחי ה"ן אות ט. וראה עוד בשיחות ה"ן אות קס: 'שמעתי מפי איש ששימש אותו בימי ילדותו בעת שעסק בתעניתים, וסיפר לפני האיש ה"ל, שפעם אחת התענה רבינו זכרוננו לברכה משבת לשבת, ובאמצע השבוע ביום רביעי יצא ממנו דם מחוטמו ומשתי עיניו ומשתי אזניו ומפיו. וצעק האיש ה"ל לפניו, ואמר שיעשה רעש בביתו על שנחלש כל כך. ופייס אותו בחמתו, ואמר לו: כך הדרך, שמכבידו התענית באמצע השבוע, הלא תראה ביום מחר יקל עלי. עד שהוכרח האיש לשתוק כי השביע אותו תחלה שלא יגלה לשום אדם התעניתים שלו. פעם אחת התענה משבת לשבת, ובאמצע השבוע הוכרח לשתב על מטונו, ורגלו תלה למעלה ומסכם על המוט וכיוצא, מעוצם חלישותו.'

⁷ שיחות ה"ן אות קסא.
⁸ שבחי ה"ן אות יט.
⁹ שבחי ה"ן אות כד.
¹⁰ אבניה ברזל שיחות וסיפורים מרבינו ז"ל אות ט, וראה שם מעשה שהיה בזה.
¹¹ שבחי ה"ן אות כב.
¹² שבחי ה"ן אות כא.

¹ שבחי ה"ן אות ג, חיי מוהר"ן אות קה-קו.
² שבחי ה"ן אות ח.
³ שיחות ה"ן אות עו.
⁴ שם.
⁵ שבחי ה"ן אות י.

¹³ שבחי ה"ן אות יד.
¹⁴ שבחי ה"ן אות ח.
¹⁵ שבחי ה"ן אות ו, יב, שיחות ה"ן אות מח.